

Rashonden in grootmoeders tijd...

DE GROEP ENGELSE Cocker Spaniels 'Wagtail'

Het duikt onverwacht op: een stapeltje negatieven in een doosje met het jaartal '38 erop. De (amateur) fotograaf die de zwart-wit kiekjes van honden op een tentoonstelling maakt is Arthur Weisz. Hij is in 1903 in Berlijn geboren, vestigt zich in 1932 in Voorthuizen en vertrekt na 1946 naar Brazilië...

Na lang speuren wordt, aan de hand van uitslagen in oude tijdschriften, de naam en locatie van de tentoonstelling gevonden. We schrijven dan 24 juli 1938 – een zomerse dag – en het gaat om de Kampioenschapstentoonstelling van de K.C. Arnhem, gehouden in de tuin van 'Musis Sacrum' in Arnhem. Er zijn die dag 412 honden ingeschreven, waaronder 17 Engelse Cocker Spaniels.

'VERDRAAGZAAMHEID'

Ik citeer uit de verslaglegging van deze tentoonstelling in het blad 'De Hond': *'Er moest wat gebeuren. Het kon zoo niet langer voortgaan met telkens opnieuw teleurstellende inschrijvingstotalen. Zou het in Arnhem lukken? Een eendaagsche kampioenschapstentoonstelling in prettige omgeving, zou dat ook nog misgaan? Neen, gelukkig niet: Arnhem bracht het mooie aantal, waarop allen hoopten en slechts weinigen rekenden. 412 Honden en daarbij voor het meerendeel van zeer goed gehalte, was het prachtige resultaat, dat de Kynologenclub Arnhem en Omstreken op de tentoonstelling in Musis Sacrum de kynologie kon bieden.'*

De schrijver van dit mooie proza

De groep rode Cocker Spaniels van mevr. Van Herwaarden in 1938.

vervolgt met de cryptische tekst: *'Zoo'n bemoedigend resultaat geeft weer hoop voor de toekomst en wie weet, als alle strubbelingen nu op bevredigende wijze worden opgelost, overbodige conflicten worden bijgelegd en als allen verder handelen in een geest van verdraagzaamheid, dat dan*

ook de komende tentoonstellingen daar nog baat van ondervinden!' Het had gisteren geschreven kunnen zijn!

WAT ZIEN WE?

Niet één of twee honden, maar een groepje. Zonder twijfel Engelse

Cocker Spaniels; ze zijn ook als groep ingeschreven.

In 'De Hond' lezen we: *'Beste inzending was de inzending roode Cocker Spaniels van Mevr. Van Herwaarden.'* En daarmee hebben we meteen een grootheid uit de geschiedenis van de Nederlandse kynologie te pakken, over wie hierna meer.

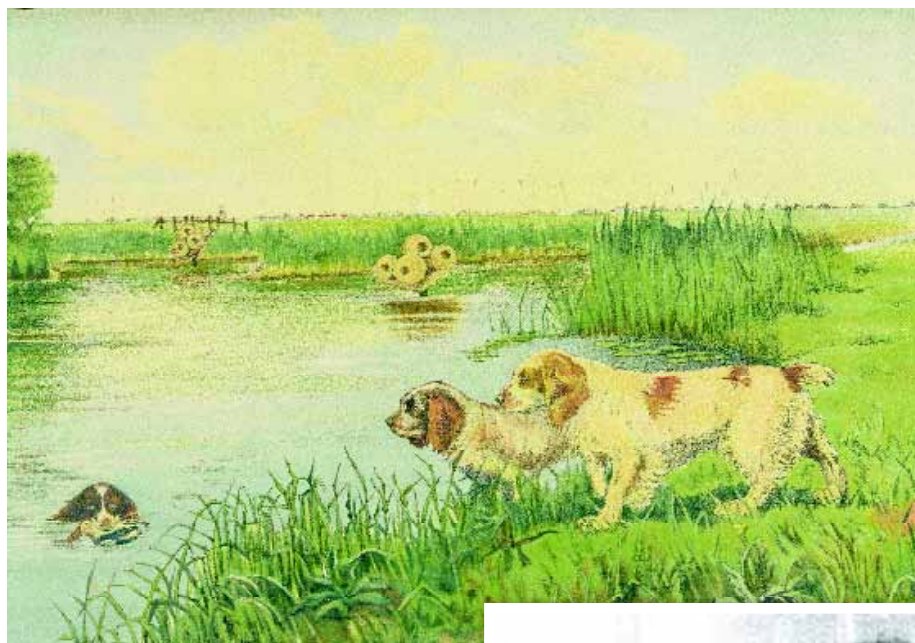
Wat direct opvalt, is het formaat van de honden. Dat lijkt een stukje groter (hoger) te zijn dan dat van de Cockers die we vandaag de dag zien. In de rasstandaard zijn de maten vermeld: 39 - 41 cm voor reuen en 38 - 39 cm voor teven.

Het is een beetje raden of de honden op de foto reuen en/of teven zijn, maar sommige hoofden doen aan reuen denken. Hun beharing is – vergeleken met Cockers van nu – aan de zeer karige kant.

Ze worden geshowd op een plankier en het enige dat we van de handler weten is dat het een man in een witte jas is. Het zou de heer G. van Herwaarden kunnen zijn, die regelmatig honden voor zijn echtgenote voorbrengt. Het dragen van een witte jas is heel gebruikelijk in die jaren en ook op diverse andere kiekjes uit deze serie zijn witte jassen te zien. Het is vooral erg praktisch voor wie, in het nette pak, niet onder de hondenharen wil komen te zitten.

WIE ZIEN WE?

De beste reu en de beste teef bij de Engelse Cocker Spaniels op deze show van 1938 zijn de reu *Wagtail's Scarlet Pimpernel* en de teef *Kamp. Woodcock Token* (Imp. Eng.). De eigenaresse van beide honden is mevrouw L. van Herwaarden. In de bladen 'De Hond' en het 'Nederlandsch Kynologisch Tijdschrift' zijn uitslagen en keurrapporten van de Engelse Cocker

'Aan den Arbeid. Drie Cocker Spaniels van den Heer B. Paine Stricker te Bussum.' Naar een schilderij van Anna Maria Stork-Kruyff.

Spaniels opgenomen en aan de hand daarvan kunnen we destilleren welke 'roode Cockers' er op de foto zouden kunnen staan.

Als eerste *Wagtail's Scarlet Pimpernel*, die zelf zijn vachtkleur verraadt (scarlet = scharlaken, dus rood). Voorts de teef *Kamp. Woodcock Token* (Imp. Eng.), die in hetzelfde jaar als waarin deze foto wordt gemaakt (1938) de Nederlandse Kampioenstitel behaalt.

Wie nummer drie met de rode vacht is, heb ik niet met zekerheid kunnen achterhalen. Wellicht is het de in 1933 geboren reu *Kamp. Woodcock Memory* (Imp. Eng.), die in 1936 Nederlands Kampioen wordt. De kennelnaam *Wagtail* betekent kwikstaartje (de vogel), maar verwijst natuurlijk ook naar de altijd kwispelende staart van de Engelse Cocker.

De bekende jachthondenkeurmeester F.A.J. Alofs is de keurmeester van de Engelse Cocker Spaniels op deze zomerse julidag.

Mevr. L. van Herwaarden op een tentoonstelling met Kamp. 'Wagtail's Ninian'. Dat waren nog eens tijden... shown in mantelpak en met hoed.

DE FOKSTER-EIGENARESSE

De *Wagtail* fokkerij start in 1924 en in de periode van 1929 tot 1951 worden er 12 showkampioenen gefokt. De laatste kampioen is *Kamp. Wagtail's Skylight*, die in 1951 Reserve Best-in-Show op de Winner wordt.

Hoewel in de catalogi steeds mevr. L. van Herwaarden (geboren Weil en woonachtig te Mijdrecht in Huize

'Bandjaraan') als fokster en eigenaresse wordt vermeld, hebben we hier te maken met een kynologisch echtpaar. Haar echtgenoot, de heer G. van Herwaarden, is dierenarts en keurmeester en hij is vooral bekend geworden als auteur van het in 1934 verschenen boekje 'Hoe verzorgen wij onze hond?', dat tot in de jaren zeventig regelmatig herdrukken beleeft. Behalve een zeer succesvolle fokster, is mevr. Van Herwaarden ook keurmeester, onder andere voor de Engelse Cocker Spaniel en de Welsh Springer Spaniel. Beiden zijn langjarig als bestuurders aan de rasvereniging verbonden geweest, als penningmeester en secretaris.

BEST-IN-SHOWS

De invloed van de Wagtail Cockers gaat veel verder dan onze landsgrenzen. In de jaren twintig, dertig en veertig domineert deze kennel de showring en wordt er geëxporteerd naar diverse landen in Europa en naar Amerika. De fokproducten van mevrouw Van Herwaarden winnen Best-in-Shows in en buiten Nederland. Ook wordt er regelmatig geïmporteerd uit Engeland, zoals bij voorbeeld de reeds genoemde Kamp. *Woodcock Token* (rood), Kamp. *Woodcock Memory*, die in 1935 Best-in-Show op de Wereldtentoonstelling in Frankfurt wordt, *Cowslip of Sorrelsun* (lemon roan) en Kamp. *Alverstoke Shon* (blue roan). Kamp. *Wagtail's Peter* wordt in 1930 Best-in-Show op de Winner, in 1931 Reserve Best-in-Show en in 1932 weer Best-in-Show. De lokale kranten besteden aandacht aan de grote successen van mevr. Van Herwaarden. Diverse keren staan in het Utrechtsch Nieuwsblad artikelen over de

Wagtail Cockers. Zo bericht deze krant in augustus 1937 dat, op de Internationale Expositie te Zeist, *de 2e eereprijs zilveren medaille, beschikbaar gesteld door H.M. de Koningin* naar de groep Cocker Spaniels van mevr. Van Herwaarden is gegaan. *De 1e eereprijs*, eveneens beschikbaar gesteld door de koningin, is voor de beste hond van de tentoonstelling, de zwartbonte *Wagtail's Ninian*. En in november 1947 bericht deze krant dat Kamp. *Wagtail's Ninon* op de show van de UZG (Utrecht Zeist Gooi) uit 1400 honden tot beste hond van de show is gekozen. Mevr. L. van Herwaarden overlijdt begin jaren tachtig, 95 jaar oud.

COCKERS IN NEDERLAND

De Engelse Cocker Spaniel ontstaat uit de zogenoemde Engelse landspaniel, waar onder andere ook de Field Spaniel uit voortkomt. Bekende fokkers in Engeland, zoals James Farrow ('Obo'), R. Lloyd en H.S. Lloyd ('of Ware') en C.A. Philips ('Revington'), zijn pioniers als het gaat om de ont-

wikkeling van de huidige Engelse Cocker Spaniel. Al in 1885 wordt in Engeland een rasvereniging opgericht en in 1902 wordt de rasstandaard vastgesteld.

In 1892 verschijnt de eerste Cocker Spaniel op de tentoonstelling van 'Cynophilia' in Amsterdam. In Nederland zijn het de heren B.H. Paine Stricker ('Goodluck') en R. Determeijer ('Ardie') die aan het begin van de Nederlandse historie staan. Zij importeren diverse honden uit Engeland. In 1905 wordt de eerste rasvereniging in Nederland opgericht, de Nederlandse Spaniel Club, die zich vooral richt op het organiseren van veldwedstrijden.

Een ander bekend kynologisch echtpaar dat in de jaren twintig een stempel drukt op de Cocker Spaniel wereld, is baron en baronesse Tindal ('Negro'). Zij zijn, net als de Van Herwaardens, betrokken bij de oprichting (1926) van de Club voor Spaniels en Wachtelhonden, die wordt opgericht als de Nederlandse Spaniel Club niet meer kan voldoen aan de opkomst van het tentoonstellingswe-

Kopstudie van een jonge reu. (Foto: Marinus Nijhoff).

Meer dan 70 jaar later is de Engelse Cocker Spaniel nog steeds een veel geziene ras op tentoonstellingen. Maar nu met meer beharing en lager op de benen. (Foto: Gerald Waanders).

zen. Later – in 1951 – vindt er een naamsverandering plaats en neemt de Wachtelhondenclub de naam Nederlandse Spaniel Club aan. Het aantal Wachtelhonden in Nederland is dan tot vrijwel nul gedaald. In de jaren dertig tot zestig zijn het onder anderen de heer en mevrouw C. Langhout ('*Urtica*'), de heer en mevrouw E. van Schuppen ('*Fieldstone*') en de dames A. en W. Kwint ('*de la Casa Quinta*') die gezichtsbepalend voor het ras zijn. Uit de recentere historie – van de jaren zeventig en tachtig – moeten de namen van L. Staals ('*v.d. Malpey*'), de heer en mevrouw J. Zwijsen ('*v.d. Wilgenstulp*'), B. van Kordenoordt ('*Korden's*') en mevrouw A. Bogers ('*Tripols*') worden genoemd. In de jaren tot het millennium breidt het aantal succesvolle Engelse Cocker fokkers zich snel uit en de geschiedenis zal leren welke kennels bepalend voor het ras zullen zijn.

VIER RASVERENIGINGEN

De belangen van de Engelse Cocker Spaniel worden behartigd door de *Nederlandse Spaniel Club* (www.spanielclub.nl), de oudste en

grootste rasvereniging. Net zoals vele andere clubs wordt ook zij geconfronteerd met een tweede, een derde en zelfs een vier erkende rasvereniging. Zo zijn er nog de *Cocker Spaniel Club* (www.engelsecockerspanielclub.nl), de *Engelse Cocker Spaniel Club Nederland* (www.ecsn.nl) en de *Vereniging voor Liefhebbers van de Engelse Cocker Spaniel* (www.vlecks.nl). Voor consumenten zeer verwarrend, én of vier rasverenigingen bevorderlijk zijn voor de gezondheid, het welzijn en het op peil houden van de kwaliteit van de Engelse Cocker Spaniel, is maar zeer de vraag. Op den duur zal er toch overeenstemming moeten worden bereikt over een aantal belangrijke zaken, bij voorbeeld over het fok- en gezondheidsbeleid. En als daarover overeenstemming is bereikt, dan lijkt mij het bestaan van vier rasverenigingen, die alle vier in dezelfde vijver vissen en min of meer hetzelfde nastreven, overbodig. Met dank aan de NMa en anderen... ■

'Hartways' working Cockers. Het verschil in type met de 'show Cocker' is erg groot.